

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Спеціалізований туризм»

обов'язкова професійна
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»

Рекомендовано кафедрою
менеджменту на 2023-2024 навчальний рік
Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Спеціалізований туризм»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Курс «Спеціалізований туризм» спрямований на формування системи теоретичних знань щодо видів спеціалізованого туризму, їх ресурсного, інфраструктурного забезпечення та практичних вмінь формування спеціалізованих турів відповідно до мети подорожі туристів.

Увага приділяється усвідомленню здобувачами вищої освіти (далі – здобувачі) необхідності, ролі та значимості якісного розвитку спеціалізованого туризму в Україні, що позитивно позначиться на інвестиційному кліматі і зовнішньоекономічному іміджу держави; ознайомленню з найважливішими теоретичними і практичними розробками, експериментальними, прикладними та статичними дослідженнями вітчизняними та зарубіжних економістів, маркетологів і менеджерів у сфері спеціалізованого туризму; підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх фахівців за допомогою отримання ними теоретичної та практичної підготовки в галузі спеціалізованого туризму.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що під час аудиторних занять здобувачі не тільки засвоюють концептуальні теоретичні основи спеціалізованого туризму, але й на дійсних практичних матеріалах знайомляться з особливостям функціонування туристичної галузі, самостійно здійснюють моніторинг туристичної діяльності та туристичної активності, інтерпретують, аналізують та систематизують туристичну інформацію, презентують туристичний інформаційний матеріал.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Тюріна Діна Миколаївна, доцент кафедри менеджменту, канд. пед. наук, доц.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Лермонтовська, 28, Робочий номер телефону – 707-18-02.
E-mail	7114729@gmail.com
Наукові інтереси	– теоретичні та методологічні засади дослідження туризму; – аналіз ресурсного забезпечення розвитку туристичної індустрії; – особливості ділової етики в туризмі; – особливості обліку туристичної діяльності.
Професійні здібності	– професійні знання і значний досвід теоретико-методологічних засади дослідження в туристичній сфері; – значний досвід проведення навчальних занять у вищій школі із застосуванням творчих форм роботи

Наукова діяльність за освітнім компонентом	Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=J86Hm4QAAAAJ Web of Science: https://publons.com/researcher/1930881/ (WoS Researcher ID: I-2977-2018). Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56677877800 . ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1506-5849
--	--

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм» проводяться згідно із затвердженим розкладом. Електронний варіант розкладу розміщено на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00-16.00 в онлайн-форматі. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм» є формування системи теоретичних знань щодо видів спеціалізованого туризму, їх ресурсного, інфраструктурного забезпечення та практичних вмій формування спеціалізованих турів відповідно до мети подорожі туристів.

Вивчення дисципліни «Спеціалізований туризм» забезпечує засвоєння матеріалу таких дисциплін загальної підготовки, як «Страховання у сфері туризму» та «Планування і організація туристичного бізнесу».

Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Форма здобуття освіти
Статус дисципліни	очна (денна) <i>(Вибіркова професійна)</i>
Рік підготовки	4 курс
Семестр	7-й, 8-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	6
- кількість модулів	3
- загальна кількість годин	180
- лекції (годин)	38
- практичні заняття (годин)	50

- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	92
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диф. залік, екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Спеціалізований туризм» ґрунтується на знаннях, набутих здобувачами в результаті вивчення дисциплін загальної підготовки на попередніх етапах навчання, таких як: «Основи туризмознавства», «Туристські ресурси України», «Краєзнавство, країнознавство та географія туризму».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми Туризм вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

<i>Програмні результати навчання</i>
-
<i>Дисциплінарні результати навчання</i>
Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.
Здатність розуміти і пояснювати наявне туристичне законодавство, національні й міжнародні стандарти з обслуговування туристів.
Здатність забезпечувати відповідальність туристського продукту потребам і інтересам різних груп споживачів.
Здатність продемонструвати розуміння дотримання професійних і етичних стандартів високого рівня у діяльності в туристичній галузі.
Здатність визначати та пояснювати особливості мистецтва спілкування, управління конфліктами і стресами при реалізації послуг туристичної анімації.

Програма навчальної дисципліни
Теми навчальної дисципліни:

**МОДУЛЬ №1. ВИДИ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ**

**ТЕМА 1.1. СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ: ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ,
КЛАСИФІКАЦІЯ**

Сучасний стан та тенденції розвитку туризму в світі та Україні. Основні підходи до класифікації туризму. Історія становлення та розвитку спеціалізованого туризму. Основні підходи до розуміння поняття «спеціалізований туризм». Види спеціалізованого туризму. Мета подорожі. Новий тип туриста та зміни в туристській мотивації. Перспективні напрямки розвитку спеціалізованого туризму в Україні. Нові види спеціалізованих турів: мисливський, сафарі-тур, фото тур та інші.

ТЕМА 1.2. РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ І ПАЛОМНИЦТВО

Типологія релігій. Поняття релігійного туризму та його характеристика. Функції релігійного туризму. Паломницький туризм як різновид релігійного туризму. Загальна характеристика паломництва. Види і особливості паломництва. Духовно-паломницький туризм. Основні регіони паломницького туризму. Релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості. Індустрія релігійного туризму. Паломництво та його різновиди. Паломництво в буддизмі. Паломництво у «людей Книги» (Біблія, Коран, Тора): у світових релігіях – християнстві, ісламі; в етнічній релігії євреїв – іудаїзм; іудео – хасидське паломництво.

ТЕМА 1.3. МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ

Сутність та функції медичного туризму та його місце у класифікації видів спеціалізованого туризму. Світові тенденції розвитку медичного туризму. Основні географічні напрями медичного туризму в світі. Темпи зростання обсягу медичного туризму в світі. Специфіка організації медичного туризму. Основні мотиви подорожей в медичному туризмі. Популярні галузі медицини в медичному туризмі. Найпоширеніші хірургічні операції в різних країнах світу. Країни – лідери в галузі пластичної хірургії. Вимоги до медичних закладів. Перспективи розвитку медичного туризму в Україні. Українська асоціація медичного туризму. Продукт медичного туризму. Алгоритм взаємодії в медичному туризмі. Роль та функції оператора медичного туризму та вимоги до нього. Роль туроператора у формуванні медичних пакетів.

ТЕМА 1.4. ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ

Подієвий туризм як вид спеціалізованого туризму. Перспективи розвитку подієвого туризму. Географія і тематика подієвого туризму. Види подієвого туризму. Цільова аудиторія подієвого туризму. Класифікація подієвого туризму. Мета подієвого туризму. Календар подій. Карнавали як театралізовані обрядово-масові свята. Історія карнавалу та карнавальна культура. Характеристика найвідоміших карнавалів світу. Значення карнавалів для розвитку міста. Специфіка організації карнавальних турів. Використання фестивалів для розвитку турдестинації. Поняття «фестиваль». Види фестивалів. Найвідоміші фестивалі України. Структурні елементи фестивалю. Методика підготовки та проведення фестивалю.

ТЕМА 1.5. ДІЛОВИЙ ТУРИЗМ

Види ділового туризму. Специфіка ділового туризму. Східна Європа та Україна у світовому діловому туризмі. Поняття «діловий туризм». Конгресно-виставковий туризм, як сегмент ділового туризму. Особливості ділового туризму. Конгресно-виставковий туризм. Найбільші центри конгресно-виставкової діяльності. Всесвітня туристична виставка. Інтенсив-туризм. Популярність нагородження поїздкою. Географія інтенсив-туризму. Визначення поняття «Інтенсив-туризм». Види інтенсив-туризму. Світові інтенсив-програм. Розвиток інтенсив-туризм у світі. Особливості інтенсив-програм. Основні вимоги до побудови інтенсив програм. Сучасні світові інтенсив-програми. Характерні особливості сучасних інтенсив-програм. Перспективи розвитку інтенсив-програм. відвідування.

ТЕМА 1.6. ОСВІТНІЙ ТУРИЗМ

Поняття освітнього туризму та його характеристика. Мотиви освітніх подорожей. Історія та сучасний стан освітнього туризму в світі та України. Передумови розвитку освітнього туризму в Україні. Напрями освітнього туризму та їх характеристика. Найбільш популярні види та їх характеристика. Країни-лідери в розвитку освітнього туризму. Особливості розвитку освітнього туризму в Україні. Перспективні напрямки освітнього туризму в Україні.

ТЕМА 1.7. КУЛЬТУРНО-РОЗВАЖАЛЬНИЙ ТУРИЗМ

Культурно-розважальний туризм як вид спеціалізованого туризму. Характеристика поняття «індустрія розваг». Класифікація інфраструктури індустрії розваг. Специфіка організації культурно-розважальних турів: цільова аудиторія, вибір готелів, додаткових послуг. Феномен гри як мотивація для подієвих подорожей. Нормативне регулювання азартно-ігрової діяльності в Україні та світі. Основні світові центри азартно-ігрової діяльності в США, Європі, Азії та Африці. Характеристика готелів – казино світу. Парки як об'єкти туристської атракції. Сучасний стан розвитку тематичних парків в світі

(американська, європейська, азіатська моделі). Асоціація тематичних парків (ТЕА). Основні оператори тематичних парків світу. Види тематичних парків. Парки атракціонів. Аквапарки. Парки Уолта Діснея. Шоу-парки. Технопарки. Історичні парки. Рейтинг найбільш популярних тематичних парків Європи. Тематичні парки України

МОДУЛЬ 2. ВИДИ РЕКРЕАЦІЙНОГО ТУРИЗМУ

ТЕМА 2.1. ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ

Екологічний туризм як вид спеціалізованого туризму. Основні підходи до визначення поняття «екологічний туризм». Сутність екотуризму. Правила поведінки туристів під час еко-подорожей. Причини. Основна ідея та мотивація туристів до здійснення екотурів. Види екологічного туризму та їх класифікація. Види екотурів, їх класифікація та основні вимоги до них. Роль і значення екологічного туризму у збереженні природи планети. Розвиток екотуризму в Україні.

ТЕМА 2.2. СІЛЬСЬКІЙ ТУРИЗМ

Сільський туризм як вид спеціалізованого туризму. Досвід європейських країн в розвитку сільського туризму. Основні моделі розвитку сільського туризму. Складові сільського туризму. Організаційні основи сільського туризму в Україні. Нормативно-правове регулювання сільського туризму в Україні. Категоризація у сфері сільського зеленого туризму «Українська гостинна садиба». Програма екологічного маркування «Зелена садиба» від Співки сприяння розвитку сільського туризму в Україні. Розвиток сільського туризму за регіонами України. «Чистий» та «змішаний» види сільського туризму в Україні. Організація дозвілля туристів в сільській місцевості. Шляхи просування агротуристичного продукту на ринку України. Міжнародний досвід розвитку сільського зеленого туризму.

ТЕМА 2.3. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ

Гастрономічний туризм як вид спеціалізованого туризму. Класифікація гастрономічного туризму. Глобальні тенденції розвитку гастрономічного туризму. Об'єкти та основні маршрути гастрономічного туризму в світі та Україні. Формування гастрономічних турів. Географія гастрономічних турів. Розвиток гастрономічного туризму в Україні.

ТЕМА 2.4. ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ

Поняття лікувально-оздоровчого туризму та його характеристика. Причини виникнення лікувально-оздоровчого туризму. Ресурсна база та її характеристика. Види лікувально-оздоровчого туризму. Клімат як лікувальний чинник. Кліматолікування. Курортологія. Типи курортів та їх характеристика. SPA-сегмент в спеціалізованому туризмі. Методи оздоровлення, що використовуються у SPA. SPA – програми. Основні напрями розвитку SPA –

індустрії. Класифікація інфраструктури SPA. Причини поширення SPA-оздоровлення в сучасному світі. Виникнення та етапи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в світі та Україні. Сучасний стан та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

ТЕМА 2.5. КРУЇЗНИЙ ТУРИЗМ

Круїзний туризм. Історія круїзу. Виникнення круїзного туризму. Види круїзного туризму. Мотивація людей до здійснення круїзних подорожей. Основні поняття. Типологія круїзів. Переваги і недоліки водних туристичних подорожей. Водний транспорт та його роль в обслуговуванні туристів. Класифікація туристичних водних засобів перевезення. Організація туристичних подорожей водним транспортом. Морський круїзний туризм. Особливості морських перевезень. Формування ціни круїзу. Річковий круїзний туризм та його особливості. Найбільш популярні річкові круїзні тури. Круїзний ринок світу. Стан та перспективи розвитку круїзного туризму в Україні.

ТЕМА 2.6. НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Вплив пандемії на туристичну галузь Євросоюзу та України. Туристичний сектор в цифрах. Підтримка туризму під час коронакризи. Заходи країн світу щодо підтримки туристичної галузі. Перспективи розвитку туризму після пандемії. Нові правила перельотів. Внутрішній та регіональний туризм.

МОДУЛЬ 3. АКТИВНИЙ ТУРИЗМ ТА ЙОГО ВИДИ

ТЕМА 3.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ.

Поняття спортивного туризму та його основні риси. Види спортивного туризму та їх характеристика. Основні види спортивного туризму. Функції спортивного туризму. Спортивний туристичний похід. Види і форми спортивних походів та їх характеристика. Туризм у Єдиній спортивній класифікації України. Нормативи походів. Розробка маршруту спортивного походу. Складання кошторису. Похідне особисте та групове спорядження. Особливості спортивно-комерційних турів та їх організація.

ТЕМА 3.2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ

Організаційно-правові основи функціонування активного туризму в Україні та закордоном. Олімпійська хартія. Хартія туризму. Кодекс туриста. Міждержавні стандарти з туризму. Система державного управління в галузі спортивного туризму. Положення «Про пошуково-рятувальну службу». Правила проведення змагань з туристських спортивних походів. Класифікація туристських спортивних маршрутів. Порівняльна характеристика категорійності туристських маршрутів Харківської області, Криму, Карпат та центральної частини України. Класифікація туристських регіонів країн учасниць СНД.

ТЕМА 3.3. ПІШОХІДНИЙ ТУРИЗМ

Мета і завдання походів. Склад групи: туристський досвід та фізична підготовка. Вибір маршруту. Терміни (строки) проведення. Фінансові можливості групи. Розподіл обов'язків в групі. Тактична побудова маршруту в залежності від виду туризму, складності походу, району та часу подорожі. Основні відомості про мапи, читання мап. Використання курвіметра, компасу. Орієнтування на місцевості. Підготовка спорядження до походу. Спеціальне групове і особисте спорядження в залежності від виду туризму і складності походу. Догляд за спорядженням та його ремонт. Фізична та технічна підготовка туристів до походу.

ТЕМА 3.4. ВЕЛОСИПЕДНИЙ ТУРИЗМ

Особливості організації вслоподорожей. Рекомендації щодо організації велоподорожі. Веломаршрути Європи. Можливості розвитку велотуризму в Україні. Перелік класифікованих веломаршрутів України.

ТЕМА 3.5. ГІРСЬКОЛИЖНИЙ ТУРИЗМ

Історія розвитку гірськолижного туризму. Популярні світові гірськолижні курорти. Особливості клімату, які необхідно враховувати при виборі гірськолижного курорту. Специфіка гірськолижного туризму. Основні регіони гірськолижного туризму. Популярні світові гірськолижні курорти. Гірськолижні курорти України. Перелік класифікованих лижних маршрутів в Україні.

ТЕМА 3.6. ВОДНИЙ ТУРИЗМ

Поняття водного туризму. Гідрологія рік та її вплив на організацію подорожей. Засоби пересування в водних походах. Чинники що визначають розвиток водного туризму. Особливості розвитку турпродуктів водного туризму. Вітрильний туризм.

ТЕМА 3.7. СПЕЛЕОТУРИЗМ

Поняття спелеотуризму. Природні та штучні печери. Поняття карсту та карстових форм рельєфу. Карстові області та райони України. Найбільші карстові печери Подільсько-Буковинської карстової області та Гірського Криму. Карстові райони та печери світу як об'єкти розвитку спелеотуризму. Поняття екзотичного та екстремального туризму. Водні, наземні, гірські, повітряні види екстремального туризму

ТЕМА 3.8. ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ТУРИЗМ

Екстремальний туризм як вид спеціалізованого туризму: поняття та ознаки. Форми екстремального туризму та їх особливості. Види екстремального туризму. Характеристика водних, повітряних, наземних, гірських, екзотичних видів екстремального туризму. Розвиток екзотичного туризму в Україні. Мілітарі туризм. Види мілітарі туризму. Розвиток мілітарі туризму в світі. Мілітарі туризм в Україні та його особливості. Перспективи розвитку мілітарі туризму в Україні.

**Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу
та видами навчальних занять:**

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
7 - й семестр						
Модуль 1. Види спеціалізованого туризму для розвитку туристичної дестинації						
Тема 1.1. Спеціалізований туризм: поняття, сутність, класифікація.	8	2	2		4	
Тема 1.2. Релігійний туризм і паломництво	8	2	2		4	
Тема 1.3. Медичний туризм	8	2	2		4	
Тема 1.4. Подієвий туризм	10	2	4		4	
Тема 1.5. Діловий туризм	8	2	2		4	
Тема 1.6. Освітній туризм	8	2	2		4	
Тема 1.7. Культурно-розважальний туризм	10	2	2		6	
Разом за модулем 1	60	14	16	0	30	МКР1
Модуль 2. Види рекреаційного туризму						
Тема 2.1. Екологічний туризм	8	2	2		4	
Тема 2.2. Сільській туризм	8	2	2		4	
Тема 2.3. Гастрономічний туризм	8	2	2		4	
Тема 2.4. Лікувально-оздоровчий туризм	8	2	2		4	
Тема 2.5. Круїзний туризм	8	2	2		4	
Тема 2.6. Наслідки пандемії коронавірусу у сфері туризму	6	0	2		4	
Разом за модулем 2	46	10	12	0	24	МКР2

8 - й семестр						
Модуль 3. Активний туризм та його види						
Тема 3.1. Загальна характеристика спортивного туризму.	8	2	2		4	
Тема 3.2. Організаційно-правові основи функціонування активного туризму в Україні та закордоном	8	2	2		4	
Тема 3.3. Пішохідний туризм	12	2	4		6	
Тема 3.4. Велосипедний туризм	8	2	2		4	
Тема 3.5. Гірськолижний туризм	10		4		6	
Тема 3.6. Водний туризм	8	2	2		4	
Тема 3.7. Спелеотуризм	8	2	2		4	
Тема 3.8. Екстремальний туризм	12	2	4		6	
Разом за модулем 2	74	14	22		38	
Всього	180	38	50		92	МКРЗ

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сегментація ринку спеціалізованого туризму	2
2	Міста – центри паломництва та релігійного туризму	2
3	Можливості окремих галузей української медицини	2
4	Особливості створення турпродукту для учасників подієвих турів	4
5	Планування та розробка кошторису семінару-тренінгу	2
6	Розвиток освітнього туризму в Україні.	2
7	Особливості організації розважально-ігрового туризму	2
8	Ресурсна база та основні регіони розвитку екологічного туризму у світі	2
9	Організація рекламної діяльності у сфері сільського туризму.	2
10	Гастрономічні фестивалі	2
11	Сегментація лікувального туризму та особливості організації лікувальних турів	2
12	Особливості організації круїзних турів	2
13	COVID-19 і туризм: аналіз ситуації та економічні шляхи виходу з кризи.	2
14	Види та форми спортивних туристичних походів	2
15	Безпека учасників туристичних походів	2

16	Організація та проведення туристичних походів	2
17	Розробка маршруту та підрахунок кошторису спортивно-оздоровчого походу	2
18	Особливості організації та проведення велосипедних подорожей.	2
19	Складання кошторису гірськолижного туру	4
20	Водний туризм та особливості його організації	2
21	Найдивовижніші печери світу та України.	2
22	Розвиток екстремального туризму в Україні	2
23	Розважальний, екстремальний та шопінг-туризм у містах	2
	Разом	50

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

7 семестр

1. Принципи стратегії ВООЗ “Здоров’я для всіх у 21 столітті”.
2. Глобальна стратегія ВООЗ в області раціону і режиму харчування, фізичної активності і здоров'я: консультативна зустріч країн Європейського регіону. Копенгаген, 2003.
3. Види лікувально-оздоровчого туризму.
4. Фізико-географічні фактори лікувально-оздоровчого туризму.
5. Роль курортів у зміцненні здоров'я людини.
6. Географія курортів у Європі.
7. Історія курортної справи в Україні.
8. Географія курортів України.
9. Характеристика туристичних фірм в структурі лікувально-оздоровчого туризму.
10. Індустрія релігійного туризму.
11. Християнські святині. Свята земля.
12. Тематичні види подієвого туризму.
13. Особливості туристичної діяльності як соціально-економічного та психосоціального явища.
14. Класифікація масових туристських заходів.

8 семестр

15. Фізичне і психічне здоров'я – основне багатство людини.
16. Характеристика основних видів спортивно-оздоровчого туризму.
17. Соціально-психологічні аспекти формування туристської групи.
18. Психологічний клімат у туристській групі.
19. Конфліктні ситуації та управління ними.

20. Вирішення конфліктів.
21. Перша медична допомога в туристському поході.
22. Основні правила поведінки в екстремальних ситуаціях.
23. Психологічний аспект екстремальних ситуацій і катастроф.
24. Втрата продуктів. Голод.
25. Втрата спорядження. Холод. Укриття.
26. Втрата води. Спека і спрага.
27. Моделі організації сільського туризму.
28. Спілка сприяння сільському зеленому туризму.
29. Соціально-економічне значення розвитку сільського зеленого туризму.
30. Географія країн та регіонів розвитку сільського туризму у світі та Україні.
31. Особливості поведінки молоді під час туристичного відпочинку.
32. Категоризація зелених садиб.
33. Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в Україні, Європі та світі.
34. Об'єкти та інфраструктура екологічного туризму.
35. Особливості круїзного обслуговування туристів під час подорожей.
36. Дія туризму на природні комплекси.
37. Самоконтроль під час туристського походу.
38. Оцінка загального стану потерпілого, локалізації і характеру ушкодження.
39. Організація зльотів і змагань.
40. Змагання з окремих видів туризму.
41. Навчально-тренувальні комплекси. Туристські кемпінги.
42. Охорона природи під час туристського походу.

Форми та методи навчання і викладання

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання й викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: *словесні методи навчання* (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); *наочні методи навчання* (ілюстрація, демонстрація, спостереження); *практичні методи навчання* (практична робота);

- методи навчання за характером логіки пізнання: *аналітичний; синтетичний;*

- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: *проблемний виклад; частково-пошуковий;*

- інноваційні методи навчання: *навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи;*

- самостійна робота, а саме використання набутих знань у розв'язанні завдань;
- науково-дослідна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі диф. заліку, екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

7 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	7		
	семінарські заняття*			
	практичні заняття	7	5	35
	модульний контроль*	1	5	5
Разом за модуль 1				40
Модуль 2	лекції	5		
	семінарські заняття*			

	практичні заняття	5	5	25
	модульний контроль*	1	5	5
Разом за модуль 2				30
Конспект лекцій				15
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				15
III. Підсумковий контроль (диф. залік*)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

8 семестр

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 3	лекції	7		
	семінарські заняття*	10	5	50
	практичні заняття			
	модульний контроль*	1	5	5
Разом за модуль 3				55
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				15
III. Підсумковий контроль (екзамен)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за індивідуальну самостійну роботу (за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій тощо).

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на *семінарському*

(практичному занятті) (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, розвиває власну думку, самостійно добирає приклади. Правильно вирішив усі тестові завдання;

4 бали – здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Правильно вирішив половину тестових завдань;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив меншість тестових завдань;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення. Не вирішив жодного тестового завдання.

Викладачем оцінюється самостійність думок, логіка викладу та якість аргументації, повнота розкриття навчальних питань, культура мовлення і діалогу, використання навчальної, наукової та спеціальної літератури, вміння виділяти головне, узагальнювати, робити висновки.

Модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів за період навчання. Здійснюється шляхом проведення тестування або письмових контрольних робіт під час аудиторних занять.

Тестування – метод оцінювання навчальних досягнень здобувачів, допомагає виявити наявність певних знань, умінь і навичок, засвоєних здобувачами під час аудиторних занять. Застосовуються тестові завдання закритої (з вибором однієї або кількох правильних відповідей) та відкритої (не мають запропонованих варіантів відповідей) форми. Тестування складається з окремих тестів. Тести охоплюють набір завдань, що відповідають структурі та

змісту змістового модуля навчальної дисципліни.

Контрольна робота – письмова робота, виконана студентом за відповідною темою. У роботі має бути розкритий зміст теоретичних питань, визначених викладачем. Тривалість виконання контрольної роботи – 1 академічна година. Роботи виконуються у присутності викладача. Контрольні роботи перевіряються викладачем протягом тижня, після чого оголошуються оцінки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на модульному контролі (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, розвиває власну думку, самостійно добирає приклади. Правильно вирішив усі тестові завдання;

4 бали – здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань;

3 бали – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності. Правильно вирішив половину тестових завдань;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив меншість тестових завдань;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкрив лише окремі положення. Не вирішив жодного тестового завдання.

Конспект лекцій.

Конспект лекцій – це стислий писаний зміст/виклад курсу лекцій однієї навчальної дисципліни; систематично, коротко, логічно й зв'язно передає зміст лекцій курсу; спосіб роботи з текстом, мета якого – зафіксувати й опрацювати його. Кожний здобувач зобов'язаний вести конспект на кожній лекції, стисло занатовуючи поданий викладачем матеріал.

Критерії оцінювання змісту конспектів лекцій здобувача (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 балів):

15 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем у повному обсязі; здобувач глибоко та всебічно володіє матеріалом конспектом, легко орієнтується у ньому;

10-14 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем у повному обсязі; здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

9-12 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем не в повному обсязі; в цілому здобувач володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

5-8 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем не в повному обсязі; здобувач також не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, орієнтуючись у ньому з великими труднощами, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал лекції, допускаючи при цьому помилки;

1-4 бали – конспект лекцій з навчальної дисципліни в наявності, питання лекцій та самостійної роботи викладені здобувачем частково; поверхневим є володіння здобувачем навчальним матеріалом, він не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0 балів – конспект лекцій з навчальної дисципліни відсутній

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань. *Індивідуальна самостійна робота* є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці. Здобувачу необхідно здійснити поглиблене вивчення теми з рекомендованих за програмою курсу, підготувати доповідь/завдання і захистити її/його на практичному занятті. Результати роботи можуть бути оформлені у вигляді есе, реферату, презентаційного матеріалу, участі у науково-практичних заходах та ін.

15 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом,

вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

10-14 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

9-12 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але поверхово аналізує матеріал без глибокого всебічного аналізу, без обґрунтування та аргументації, при цьому допускає окремі суттєві неточності та помилки;

5-8 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-4 бали – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості теоретичних питань. Відповіді загальні, при цьому допускаються суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість у правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міждисциплінарні та внутрішньо предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблемного питання, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться в усній формі з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – диф. залік (7 семестр), екзамен (8 семестр). До екзамену допускаються ті здобувачі, які вчасно виконали контрольну роботу за темою навчальної дисципліни.

Диференційований залік, екзамен є формою підсумкового контролю рівня та якості засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних умінь і навичок з окремої навчальної дисципліни. Диференційований залік, екзамен проводиться в період екзаменаційної сесії в передбачені навчальним планом терміни згідно з розкладом, затвердженим в НУЦЗУ.

Екзамен проводиться в усній формі за білетами, які затверджуються кафедрою. Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань, що відображають зміст усієї програми навчальної дисципліни. Відповіді на питання оцінюються за їх повнотою.

Критерії оцінювання знань здобувачів - екзамен (оцінюється від 0 до 30

балів):

25–30 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

20–25 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

15–20 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але поверхово аналізує матеріал без глибокого всебічного аналізу, без обґрунтування та аргументації, при цьому допускає окремі суттєві неточності та помилки;

10–15 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

5–10 балів – частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості теоретичних питань. Відповіді загальні, при цьому допускаються суттєві помилки;

0-5 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

*Перелік теоретичних питань для підготовки
до диференційованного заліку:*

1. Історія становлення та розвитку спеціалізованого туризму.
2. Класифікація видів спеціального туризму.
3. Перспективні напрямки розвитку спеціалізованого туризму в Україні.
4. Сучасний стан та тенденції розвитку спеціалізованого туризму в світі.
5. Основні поняття релігійного туризму та паломництва.
6. Релігійний туризм і паломництво у християнстві.
7. Релігійний туризм і паломництво в іудаїзмі.
8. Релігійний туризм і паломництво в ісламі.
9. Релігійний туризм і паломництво в буддизмі.
10. Релігійний туризм і паломництво в індуїзмі.
11. Релігійний туризм і паломництво в Україні.
12. Релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості.
13. Індустрія релігійного туризму.
14. Сутність та функції медичного туризму.
15. Особливості та сучасний стан ринку медичного туризму в Україні.
16. Світові тенденції розвитку медичного туризму.

17. Основні географічні напрями медичного туризму в світі.
18. Географія медичного туризму України.
19. Класифікації в медичному туризмі за різними ознаками.
20. Види страхування в медичному туризмі.
21. Секторальна модель інтеграції кластеру медичного туризму.
22. Медичний туризм як сфера господарчої діяльності, його місце в
23. розвитку національних економік.
24. Сутність подієвого туризму та особливості його розвитку.
25. Тематичні види подієвого туризму.
26. Сучасний стан подієвого туризму в Україні.
27. Концептуальні основи подієвого туризму.
28. Роль культурних кластерів у розвитку туристичних дестинацій.
29. Ресурсне та інфраструктурне забезпечення подієвого туризму.
30. Тематичні розважальні парки як об'єкти соціального конструювання в туризмі.
31. Подієвий туризм в Європі.
32. Подієвий туризм в країнах Азії.
33. Сутнісна характеристика ділового туризму.
34. Інфраструктура для ділового туризму.
35. Класифікація ділового туризму.
36. Організація ділових подорожей.
37. Поняття інсентив-туризм і його особливості.
38. Вітчизняний та світовий досвід організації та розвитку ділового туризму.
39. Конференц-зали і бізнес-центри: характеристики, вимоги, обладнання.
40. Освітній туризм та його характеристика.
41. Види і сегменти освітнього туризму.
42. Проблеми розвитку освітнього туризму в Україні.
43. Перспективні напрямки розвитку освітнього туризму в світі.
44. Поняття та сутність культурно-пізнавального туризму.
45. Функції культурно-пізнавального туризму.
46. Культурно-пізнавальний туризм та його види
47. Географія культурно-розважального туризму в Україні
48. Музейний туризм як різновид туризму спадщини.
49. Економіко-правові засади діяльності у сфері культури і культурно-пізнавального туризму.
50. Індустрія культурнопізнавального туризму.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Об'єкт, предмет, мета та задачі навчальної дисципліни.
2. Аналіз наукових підходів до визначення поняття «Спеціалізований

туризм».

3. Класифікація видів спеціального туризму.
4. Типи туристів. Основні чинники туристичної мотивації.
5. Перспективні напрямки розвитку спеціалізованого туризму в Україні.
6. Поняття релігійного туризму та його характеристика.
7. Функції релігійного туризму.
8. Духовно-паломницький туризм.
9. Релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості.
10. Індустрія релігійного туризму.
11. Сутність та функції медичного туризму.
12. Особливості та сучасний стан ринку медичного туризму в Україні.
13. Світові тенденції розвитку медичного туризму. досвід існування ринку медичного туризму.
14. Сутність подієвого туризму та особливості його розвитку.
15. Тематичні види подієвого туризму.
16. Сучасний стан подієвого туризму в Україні.
17. Сутнісна характеристика ділового туризму.
18. Інфраструктура для ділового туризму.
19. Організація ділових подорожей.
20. Вітчизняний та світовий досвід організації та розвитку ділового туризму.
21. Освітній туризм та його характеристика.
22. Види і сегменти освітнього туризму.
23. Проблеми розвитку освітнього туризму в Україні.
24. Перспективні напрямки розвитку освітнього туризму в світі.
25. Поняття та сутність культурно-пізнавального туризму.
26. Функції культурно-пізнавального туризму.
27. Культурно-пізнавальний туризм та його види
28. Географія культурно-розважального туризму в Україні
29. Поняття екологічного туризму та його сутність.
30. Принципи екотуризму.
31. Види екотуризму та їх класифікація.
32. Значення екотуризму у збереженні природи планети.
33. Екотуризм в Україні.
34. Загальна характеристика сільського зеленого туризму.
35. Об'єкти розміщення в сільському зеленому туризмі та їх характеристика.
36. Особливості сільського зеленого туризму в Україні.
37. Досвід організації сільського туризму у країнах Європи.
38. Визначення та історія розвитку етногастрономічного туризму.
39. Класифікація етногастрономічного туризму.
40. Основні маршрути етногастрономічного туризму в світі та Україні.

41. Специфіка організації етногастрономічних турів.
  42. Поняття лікувально-оздоровчого туризму та його види.
  43. SPA -сегмент у лікувально-оздоровчому туризмі.
  44. Становлення лікувально-оздоровчого туризму в Україні.
  45. Сучасний стан та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні
  46. Основні етапи розвитку круїзного туризму.
  47. Круїзний туризм: поняття, види, особливості, типологія круїзів.
  48. Морські круїзи.
  49. Характеристика основних регіонів морських круїзів.
  50. Річковий круїзний туризм.
  51. Дивні і незвичайні круїзи.
  52. Стан та перспективи круїзному туризму в сучасній Україні.
  53. Вплив пандемії на туристичну галузь.
  54. Перспективи розвитку туризму після пандемії.
  55. Поняття спортивного туризму та його характерні риси.
  56. Функції спортивного туризму.
  57. Види та форми спортивних туристичних походів.
  58. Туризм у Єдиній спортивній класифікації України.
  59. Нормативи походів.
  60. Закони, нормативні документи, правила що регламентують проведення подорожей з спортивного туризму в Україні.
  61. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю.
  62. Інструктаж учасників групи перед виходом на маршрут
  63. Об'єктивні і суб'єктивні фактори виникнення небезпеки в туризмі.
- Класифікація правил безпеки.
64. Забезпечення безпеки походів.
  65. Розробка маршруту походу. Складання кошторису.
  66. Похідне особисте і групове спорядження.
  67. Організація спортивно-комерційних турів та їх особливості.
  68. Велосипедний туризм та його особливості.
  69. Нормативи категорювання велосипедного маршруту в Україні та його основні особливості.
  70. Методика визначення складності велотуристичного маршруту.
  71. Географія районів велосипедного туризму на території України.
  72. Популярні світові гірськолижні курорти.
  73. Гірськолижні курорти України.
  74. Перелік класифікованих лижних маршрутів України.
  75. Поняття водного туризму.
  76. Засоби пересування в водних походах.
  77. Особливості розвитку турпродуктів водного туризму.

78. Вітрильний туризм.
79. Поняття спелеотуризму та його характеристика.
80. Спелеотуризм в Україні.
81. Підготовка туристів-спелеологів.
82. Екстремальний туризм та його характеристика.
83. Основні види екстремального туризму.
84. Мілітарі туризм.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Здобувач зобов'язаний наполегливо оволодівати знаннями, на занятті бути уважним, брати активну участь у роботі під час занять, бути попередньо підготовленим до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконувати всі завдання.

2. Здобувач повинен сумлінно виконувати розклад занять з навчальної дисципліни. Пропуски занять без поважної причини та запізнення на заняття не допустимі (здобувачі, які запізнилися, до заняття не допускаються).

3. Здобувач має бути дисциплінованим й організованим, дотримуватись правил суспільного життя. Розмовляти, повертатися та вставати з місця на заняттях можна лише з дозволу викладача. Здобувач не повинен на занятті заважати підказками, виправляти відповідь товариша можна тільки з дозволу викладача.

4. З навчальною метою під час заняття мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

5. Здобувач повинен виконувати вимоги щодо термінів виконання поставлених завдань, захисту робіт, ліквідації заборгованостей. При виконанні робіт до захисту допускаються ті роботи, у яких дотримується політика академічної доброчесності та які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат. Несвоєчасне виконання поставленого завдання/роботи знижує максимальний бал (оцінку) за завдання на 20 %.

6. Здобувач має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

7. Здобувач має берегти й зміцнювати власність Університету.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Тюріна, Д. Міжнародний туризм в умовах пандемії: проблеми та шляхи подальшого розвитку. Економіка та суспільство, (30). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-32>

2. Тюріна, Д. Ринок туризму в Україні: стан і проблеми в умовах сьогодення. *Економіка та суспільство*, (30).<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-18>
3. Тюріна, Д. Аналіз тенденцій розвитку сфери туризму з урахуванням статистичного обліку та звітності. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*, 2021. № 59. http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/59_2021/26.pdf
4. Тюріна Д. М. Моделі державного управління в туристичній сфері // *Вісник Національного університету цивільного захисту України (Серія: Державне управління)*. 2022. Вип. 2 (17). С.46-53. <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/16899>
5. Андренко І. Б. Класифікація ділового туризму / І. Б. Андренко // *Туризм як національний пріоритет : колективна монографія*. – Харків : ХНАМГ, 2010. – 284 с.
6. Борисова О. В. Спеціалізований туризм: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм» / О. В. Борисова. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 360 с.
7. Гладкий О. В. Міський туризм / Спеціалізований туризм: підручник [колектив авторів кафедри туризму та рекреації] – К.: КНТЕУ, 2018. – 463 с.
8. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм Навчальний посібник. / Ю. А. Грабовський, О. В. Скалій, Т. В. Скалій – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 304 с.
9. Дишкантюк О. В. Гасторonomічний туризм: підручник / О. В. Дишкантюк, К. В. Власюк. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 136 с.
10. Домбровська С. М., Білотіл О. М., Помаза-Пономаренко А. Л. Державне регулювання туристичної галузі України : монографія. Харків: НУЦЗУ, 2016. 196 с.
11. Доценко А.І. Організація сільського туризму : навчальний посібник / Доценко А.І. – К. Університет «Україна», 2019. – 74 с.
12. Кляп М.П. Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334 с.
13. Ковальчук А. Релігійний туризм в Україні. Навчальний посібник / А.Ковальчук, Д.Каднічанський, М.Рутинський, Т.Завадовський, А.Манько – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013 – 420 с.
14. Медичний туризм: теорія та практика: навч. посіб. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун – К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 128 с.
15. Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні: Монографія / За заг. ред. М. Х. Шершуна. Громадська організація «Рівненський центр маркетингових досліджень». Рівне: Видавець Олег Зень, 2016. – 346 с.
16. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. – 320 с.

17. Сільський зелений туризм для підвищення кваліфікації фахівців сфери сільського зеленого туризму. навч. посіб. / Т. П. Кальна-Дубінюк, О. А. Локутова, І. П. Кудінова, Л. Х. Рибак, В. В. Самсонова, Л. М. Сокол, М. В. Бесчастна, О. Ю. Панасюк, В. П. Васильєв, Ю. В. Зінько, М. Й. Рутинський, В. В. Триліс, П. А. Горішевський, О. О. Волошинський. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 642 с.

18. Туризм у містах: підручник / М. П. Мальська, О. М. Гаталяк. – К.: «Центр учбової літератури», 2021.–224с.

19. Шведун В. О., Мельниченко О. А. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. / В. О. Шведун, О. А. Мельниченко Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. – 153 с.

Додаткова література:

1. Андреева Г. П., Коваль П. Ф. Теоретичні засади спеціалізованого туризму/ Г. П. Андреева, П. Ф. Коваль // Глобальні та національні проблеми економіки. – Випуск 7, 2015. – с. 90-94.

2. Басюк Д. І. Винний туризм як інноваційний напрямок туристичного ринку/ Д. І. Басюк // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Здобутки, проблеми та перспективи розвитку готельно ресторанного та туристичного бізнесу». – м. Київ, 29-30.10.2012 р. – К.: НУХТ, 2012. – 409 с.

3. Гарас І.О. Сучасний стан розвитку ділового туризму в туристичних регіонах світу / Гарас І.О., Гарас О.М. // Причорноморські економічні студії. – 2017. – №23. – С.6-10.

4. Денисенко М.П. Стан та тенденції розвитку сучасного підприємства: монографія / За ред. д. е. н., проф. М.П. Денисенка. – К.: ДКС центр, 2019. – 464 с.

5. Дмитрук О. Ю. Екотуризм: навчальний посібник/ О. Ю. Дмитрук, С. В. Дмитрук. – К.: Альтепрес, 2009. – 358 с.

6. Мальська М.П. Медичний туризм: теорія та практика : навч. посіб./ М.П. Мальська, О.Ю. Бордун . – К.: «Центр учбової літератури», 2018. – 128 с.

7. Мешко Н.П., Редько В.Є., Крупський О.П. та ін. Регіональний туризм: стратегія, ресурси, перспективи розвитку / Модернізація туризмознавства : теорія і практика партнерства: монографія / [авт. кол.] ; за заг. ред. Г. П. Скліяра. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 372 с

8. Музичка, Є.О. Стан і тенденції розвитку ділового туризму в Україні / Музичка, Є.О., Петренко, В.А. // Економіка та держава. – 2018. – №1. – С. 55-60.

9. Петрук В.Г. та ін. Екогеографія та екотуризм: підручник / В. Г. Петрук, О. В.Бондарчук, І. А. Трач, О. Ю. Панасюк, Ю. І. Царук, В. Д. Ваколюк. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 178 с.

10. Релігійний туризм: термінологічний словник – довідник / автор упорядник Т. Божук. – Л.: Український бестселер, 2010. – 152 с.

11. Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: Навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
12. Сапелкіна З. П. Релігійний туризм: Навчальний посібник / З.П. Сапелкіна. – К.: Альтапрес, 2009. – 244 с.
13. Сорокіна Г.О. Екологічний туризм: навч. посіб. / Г. О. Сорокіна; Держ. закл. «Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2013. – 206 с.
14. Тимошенко Л. О. Спортивний туризм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 ч. / Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. – Львів: ЛДУФК, 2014. – Ч. 2. – 176 с.
15. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія ; за ред. О. О. Красноручького, Н. І. Моїсеєвої. – Харків : Видавництво «Стильна типографія», 2019. – 252 с.
16. Фокін С.П. Спортивний туризм: навч.-метод. посібник / С. П. Фокін. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 140 с.
17. Юрченко С.А. Особливості розвитку ділового туризму на сучасному етапі / Юрченко С.А., Юрченко, Е.Е // Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. – 2016. – №5. – С. 171-175.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації, який також містить інформацію національних туристичних адміністрацій країн, що входять до ЮНВТО, статистичні дані.
2. <http://www.world-v-tourist.com> – віртуальний турист. Можна знайти туристичні довідники практично всіх країн світу, що містять карти, відомості з історії, культури країни, її природних умов, слайди із зображенням основних пам'яток, аудіо файли.
3. <http://www.travel.net> – розділ авіакомпаній на сервері travel.net, що містить інформацію про більш як двадцять п'ять авіакомпаній - розклади авіарейсів, типи літаків, карти напрямків, описи аеропортів, системи пільг тощо.
4. <http://www.hotels.net> – розділ містить інформацію про готелі та готельні мережі, пропонуються відомості про умови проживання, послуги, резервування, додаються слайди готелів. Розділ має систему пошуку за назвою або адресою готелю.
5. <http://www.leisureplan.com> – система прийняття рішень для тур-агентств та їх клієнтів, містить інформацію по 4 розділах: готелі, тури, визначні пам'ятки, прокат автомобілів. Дружня система пошуку.
6. <http://www.fitur.sei.ces> – розділ Мадридської виставки Fitur.
7. <http://www.hcs.it.viaggi> – розділ Міланської виставки ВІТ.
8. <http://www.messe-berlin.de/itb> – розділ Берлінської виставки ІТВ.
9. <http://www.finnair.com> – інформаційний розділ Finnairрозділ (Фінляндія).

10. <http://www.swissair.com> – інформаційний розділ Swissair(Швейцарія).
11. <http://www.lufthansa.com> – інформаційний розділ Lufthansa(Німеччина).
12. <http://www.travel.com.ua> – Всеукраїнський Союз асоціацій, підприємств та організацій туристичної сфери «УкрСоюзТур».
13. <http://www.greentour.com.ua> – спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму.
14. <http://www.utis.com.ua> – українська інформаційна система.
15. <http://www.tour-spravka.kiev.ua> – довідка по туризму.
16. <http://www.visas.com.ua> – новини зі світу туризму.
17. <http://www.skinet.ru/top> – спортивно-туристичний портал.
18. <http://www.adrenalin.lviv.ua> – екстремальний туризм.
19. <http://spa.net.ua> – SPA в Україні та за кордоном.
20. <https://www.unwto.org> – World Tourism Organization.
21. <https://whc.unesco.org/ru/list> – список об'єктів всесвітньої спадщини.
22. <https://www.tourism.gov.ua> – Державне агентство з туризму та курортів.

Розробник:
доц. кафедри менеджменту,
канд. пед. наук, доц.

Діна ТЮРІНА